гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; ЕИК: 175804945, Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 33-БП-ОПРР/04.09.2025 г.

ДО:
Г-ЖА ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

КОПИЕ ДО:
Г-Н ИВАН ИВАНОВ
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ОТНОСНО: ПРОТИВОРЕЧИВА ПРАКТИКА НА СТРУКТУРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ (СНД) ПО КОНТРОЛ ВЪРХУ СЧЕТОВОДНАТА ОТЧЕТНОСТ НА НИВО КРАЕН ПОЛУЧАТЕЛ (КП) ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ ПО ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ (ПВУ)

УВАЖАЕМА Г-ЖО МИНИСТЪР,

Молим за издаване на методически указания във връзка с изискването за осигуряване на аналитична счетоводна отчетност за инвестиции, финансирани със средства от ПВУ, съгласно утвърдената Система за управление и контрол (СУК) на ПВУ от Министерство на Финансите (МФ).

В СУК е дадено указание за изискване на аналитична счетоводна отчетност на ниво Краен получател (КП), като е казано следното: "Наличие на адекватна счетоводна система на КП, позволяваща аналитична отчетност/самостоятелен фирмен код за всички трансакции по инвестицията, финансирана от ПВУ, които да позволяват разграничаване на разходите и на финансовите потоци при финансиране и от други източници." "КП (небюджетни организации) организират счетоводна отчетност съгласно приложимите стандарти, като прилагат аналитична отчетност, чрез която всички плащания и произтичащите от тях вземания и задължения могат да бъдат идентифицирани".

Допълнително, в чл. 8, ал. 1, т. 12 и чл. 11, ал. 2, т. 7 от ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. са налице следните изисквания по отношение на счетоводна отчетност на проектите в изпълнение на инвестиции, финансирани от Националния план за възстановяване и устойчивост.

- Ръководителите на ведомствата и организациите по чл. 3, ал. 1, т. 2, в рамките на които е определена структура за наблюдение и докладване, създават организация за изпълнение на задълженията съгласно споразумението по чл. 4, ал. 2, системата по чл. 4, ал. 4 и организират извършването на проверка за осигурена **аналитична счетоводна отчетност** от крайните получатели за всички разходи и извършени плащания по инвестицията, за произтичащите от тях вземания и задължения, както и за съпоставимостта на финансовата информация, която се включва във финансово-техническия отчет;

- Крайните получатели **осигуряват аналитична счетоводна отчетност за всички разходи и извършени плащания по инвестицията**, за вземанията и задълженията, както и съпоставимост с финансовата информация, която се посочва във финансово-техническия отчет;

В Система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, версия № 2 от Септември 2024 г. (раздел 5.3 на стр. 28) е предвидено КП (небюджетни организации) да организират счетоводна отчетност съгласно приложимите стандарти, като прилагат аналитична отчетност, чрез която всички плащания и произтичащите от тях вземания и задължения могат да бъдат идентифицирани.

1. **Прилагане на правната рамка и възникнали проблеми:**

В хода на изпълнение на инвестиции финансирани от ПВУ наблюдаваме различно тълкуване на изискванията за осигуряване на аналитична счетоводна отчетност.

- Определени Структури за наблюдение и контрол (СНД) приемат, че разходите се осчетоводяват в пълния им размер по аналитична сметка за проекта, а разделянето се извършва само на ниво ФТО и в ИС на ПВУ (ИСУН2020).
- Други, изискват всеки разход да бъде изкуствено разделян на отделни счетоводни суми по източници на финансиране (БФП и СФ) в отделни поаналитичности, в създадената вече обособена за проекта аналитичност.

Тази липса на унифициран подход води до административна тежест за крайните получатели и различното им третиране при проверки и одити. Особен проблем е изискването за разделяне на отделни счетоводни поаналитичности по източници на финансиране (БФП и СФ) за някои категории предприятия. Големите, обичайно разчитат на интегрирани ERP системи от висок клас за управлението на своите счетоводни и финансови потоци. Тези системи са структурирани така, че да отразяват реални бизнес процеси, както и да гарантират съответствие с националното и международно счетоводно законодателство. Изискването за разделяне на всеки разход по два компонента – част от БФП и част от собствено финансиране е необосновано и създава значителни затруднения поради следните причини:

- Разходите се осчетоводяват като единен запис – при получаване на фактура и последващо осчетоводяване, разходът се третира като едно цяло, свързано с конкретен договор, бюджетна позиция и функционален обект. Разделянето на този запис на два елемента (БФП и собствен принос) не е присъщо за стандартните счетоводни процеси и изисква ръчна намеса или изграждане на допълнителни вътрешни правила и процедури.
- Налагат се изкуствени операции и вътрешни трансакции – за да се отрази технически изисканото разделяне, организациите често прибягват до симулиране на двойно осчетоводяване или създаване на "огледални" вътрешни разходи, които нямат реална стойност за управлението, но се налагат само с цел съответствие с формалното изискване на СНД. Това натоварва счетоводните екипи, създава риск от несъответствия и води до загуба на проследимост. Всяка ръчна намеса или допълнителна конфигурация нарушава интегритета на системата, води до загуба на проследимост и създава риск от грешки в реалното финансово управление.

Затруднения изпитват и малките и средни предприятия, тъй като разполагат с ограничен персонал и често имат един счетоводител или ползват външна счетоводна фирма. Изискването да се разделя

всеки разход в две отделни аналитични сметки – за БФП и СФ – води до удвояване на ръчните счетоводните операции, тъй като те стандартно използват по-опростени и ограничени от функционалности счетоводни системи. Това увеличава необходимото време за обработка на документи и натоварва счетоводните екипи непропорционално спрямо капацитета им.

И не на последно място, независимо от факта, колко ресурс би отнело такова изискване, то не е обосновано и няма никаква реална полза от него, освен всичко друго посочено от нас.

2. **Сравнение с практиката при изпълнение на проекти, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове:**

За последните три програмни периода изискванията към счетоводното отчитане на разходите в изпълнение на проекти, финансирани с европейски средства се е осигурявало чрез осчетоводяване на разходите в пълния им размер съгласно приложимите счетоводни стандарти чрез отделни счетоводни сметки и нива на аналитичност, реферирящи към номера на договора за финансиране. По този начин се е осъществявало отчитането на проектите по програми Иновации и конкурентоспособност, Развитие на човешките ресурси и Програма за развитие на селските райони. Управляващите органи на посочените програми имат най-голям опит в управлението на проекти, финансирани с европейски средства, при който крайните бенефициенти са частния сектор и никога не са налагали изискване **за изкуственото разделяне на всеки един разход в обособената аналитична сметка по източници на финансиране „безвъзмездна финансова помощ (БФП)“ и „собствено финансиране (СФ)“**, тъй като не съответства на реалното протичане на стопанските операции, **защото не съществуват отделни счетоводни събития или фактури за всяка от тези части.**

3. **Предложение:**

Въз основа на изложеното, молим за издаване на методически указания относно единния начин на осчетоводяване на разходите по проекти от ПВУ, който да унифицира подхода на всички СНД и да съответства на установените добри практики при други оперативни програми, като не се вменяват на крайните получатели задължения, които са счетоводно необосновани и не се налагат по силата на регулаторна уредба. **Още повече, че съгласно СУК на ПВУ подобни изисквания няма.**

Kristina Hristova Tsvetanska
Digitally signed by Kristina Hristova Tsvetanska
Date: 2025.09.04 16:56:11 +03'00'

гр. София, 04.09.2025 г.

УС БАКЕП,